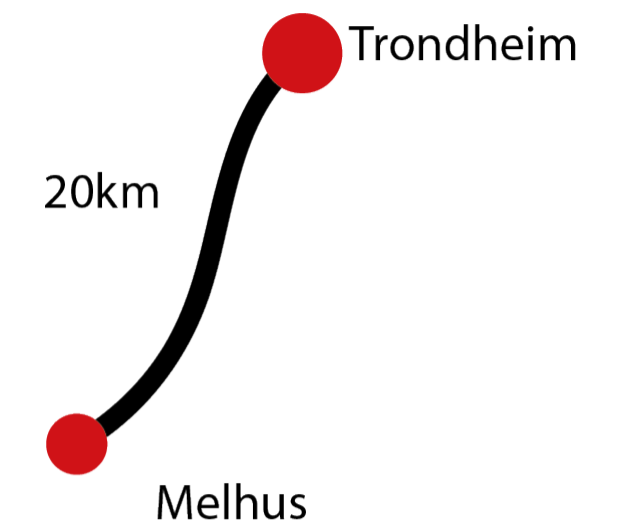

MELHUS - fra bil til menneske i sentrum

FAKTA

Melhus er en kommune i Sør-Trøndelag med omtrent 16 000 innbyggere, hvorav 6000 bor i Melhus sentrum. Kommunen er fylkets største jordbrukskommune og innehar i tillegg store skogbruksområder. E6 og jernbanen går tvers gjennom kommunen, og svært mange pendler daglig inn til Trondheim med bil, buss eller tog. Med lavere boligpriser enn i Trondheim er likevel Melhus en attraktiv bostedskommune, der befolkningen har vært i betydelig vekst de siste årene. I Melhus sentrum er det i dag store arealer satt av til parkering. For å bedre den kvalitative opplevelsen og bygge opp om morgendagens Melhus, bør det følgelig utvikles en mer fremtredende blå-grønn struktur, der mennesker og møteplasser erstatter bilen som sentrums viktigste element. Kvalitetene som Gaula kan utgjøre bør også ivaretas gjennom å knytte elven og sentrum sammen på en bedre måte. Utviklingen av "Indrefilet" – et til nå ubebygget område sørvest for sentrum, vil kunne være en gylden mulighet til å vise vei for det nye Melhus.

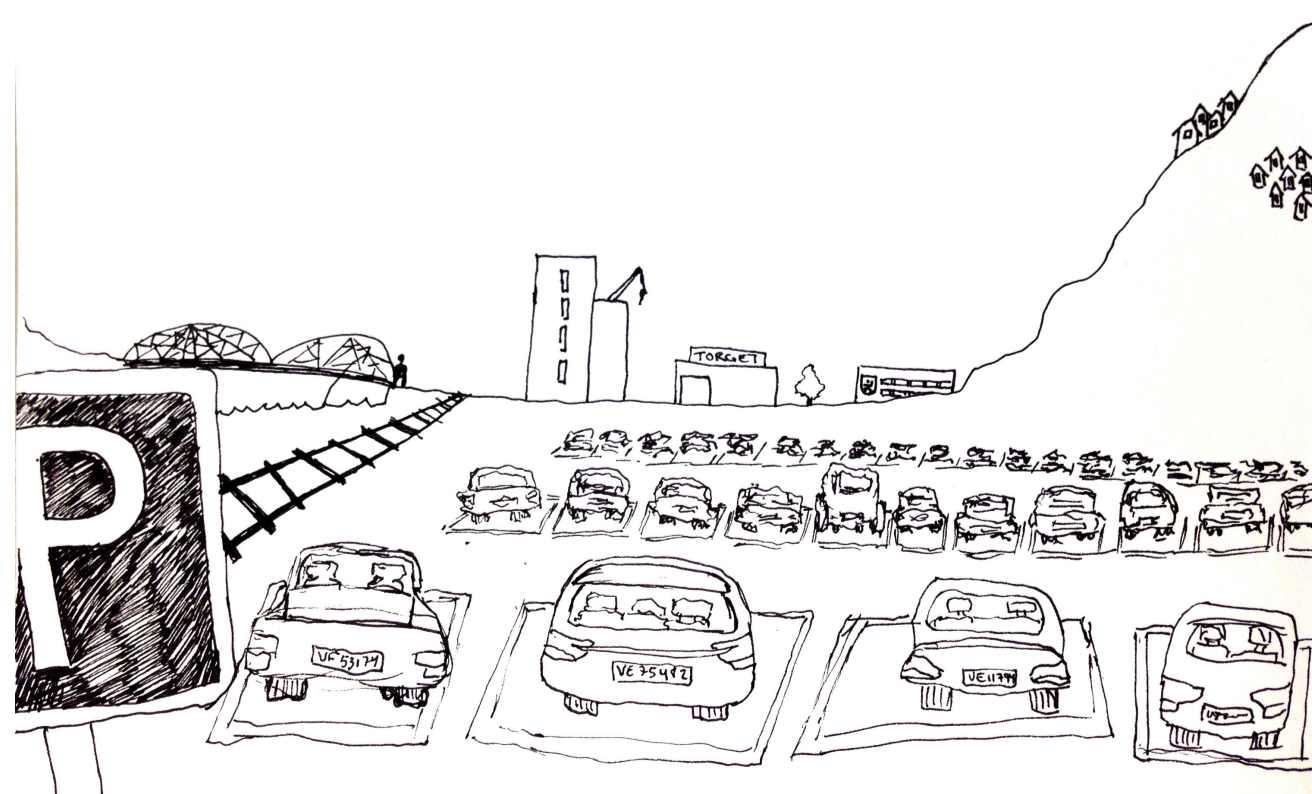
ORDSKY

Her ser vi elementene som innbyggerne selv mener er viktige i Melhus. Det er tydelig at deres oppfatning skiller seg fra vår som kommer fram i karikaturen under. Mens henholdsvis Rådhuset, Melhusstorget og Vassfjellet var blant elementene som innbyggerne hyppigst trakk frem, var vår oppfatning mer preget av et bilbasert landskap med store asfaltflater. På den andre siden viser ordskyen kvaliteter som det kan være viktig å bygge opp om i det nye prosjektet for å få innbyggerne til å trives.

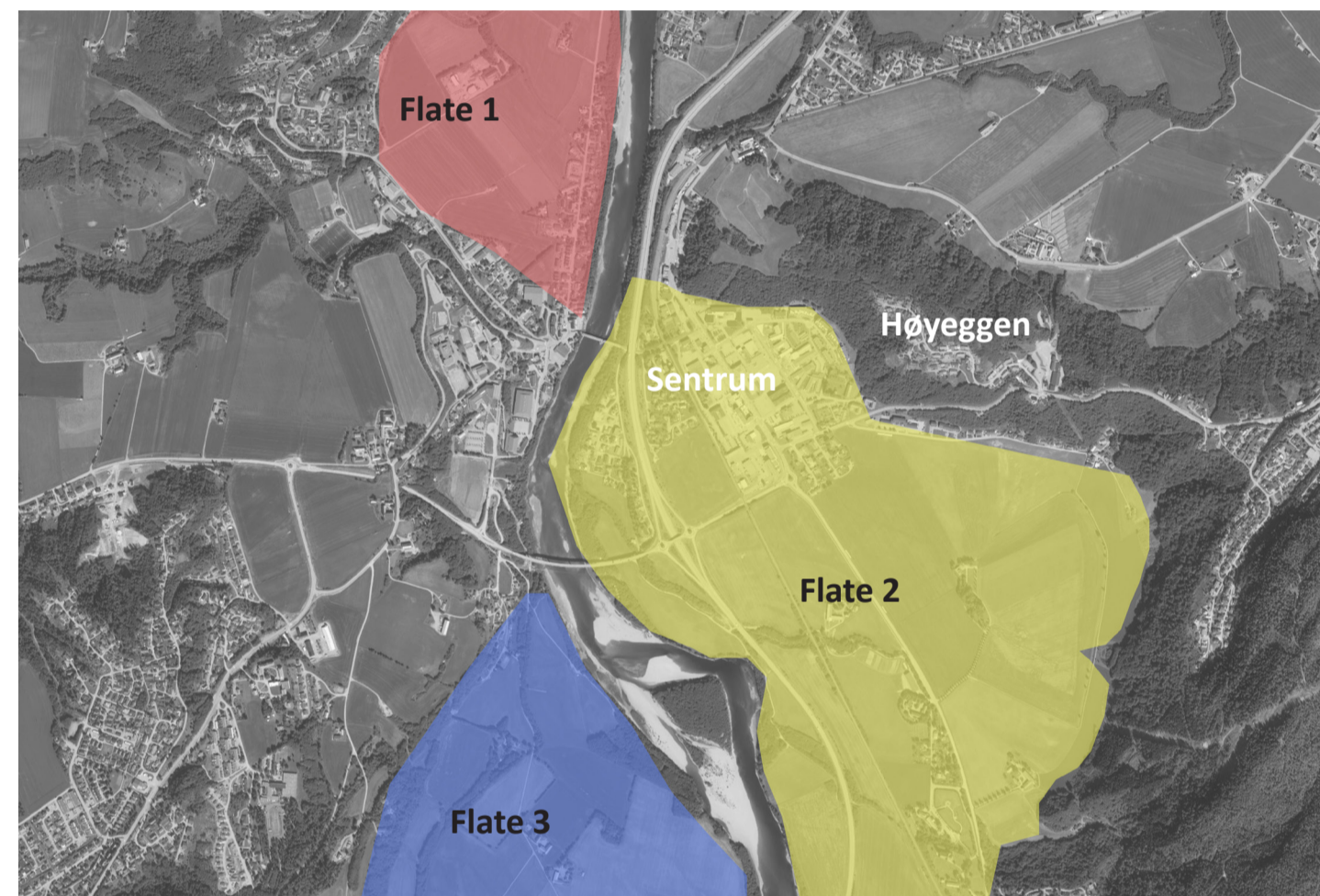
KARIKATUR

En karikatur som viser vår opplevelse av Melhus sentrum en hverdag i september. Selv om inntrykket er preget av asfaltflater og biler, kan disse områdene samtidig vise et stort potensiale i form av tomme flater.

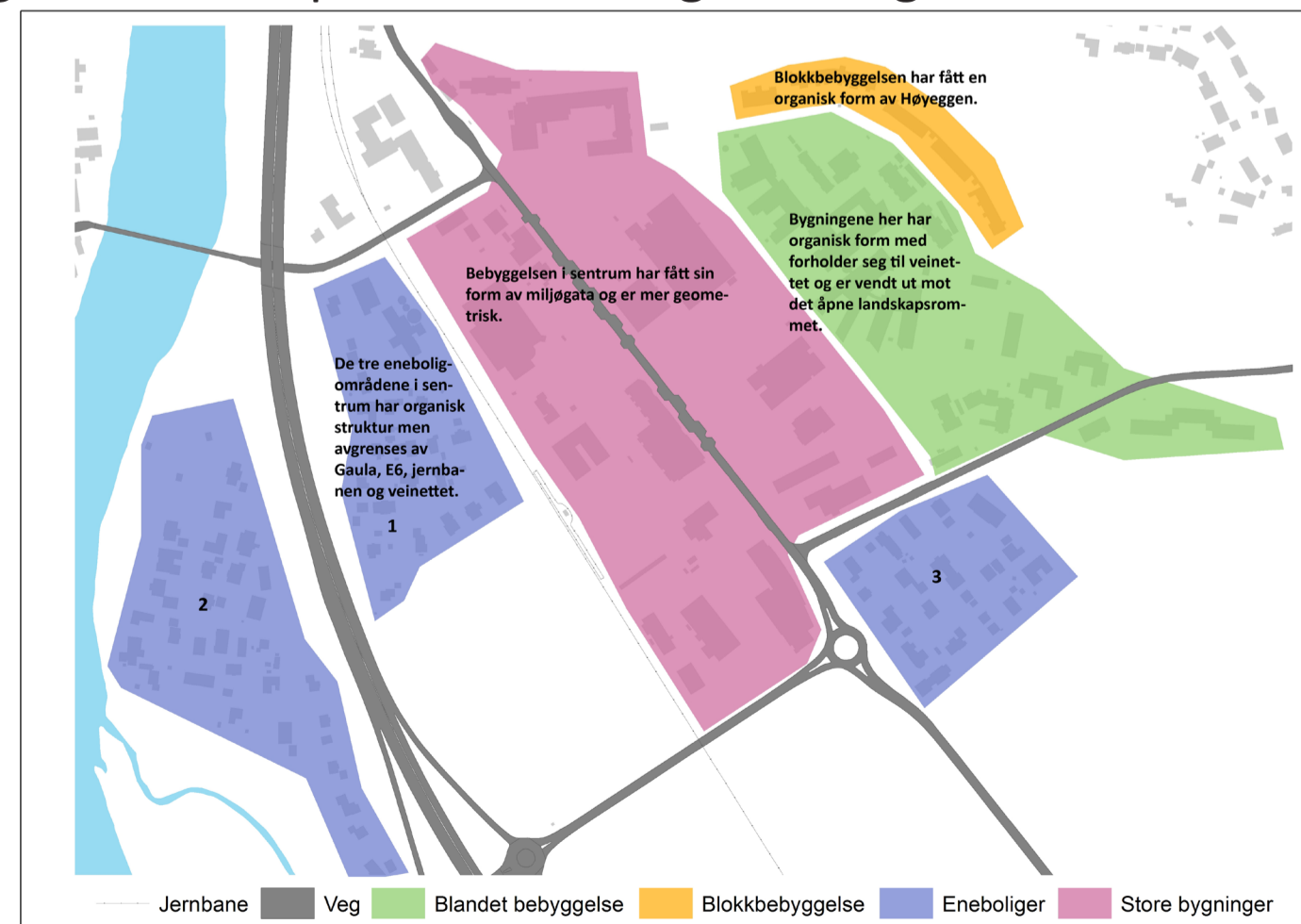
LANDSKAPSRUM

Landskapsrommet rundt Melhus skapes primært av de høye åsene. Åsene begrenser retningene som Melhus kan utvide seg i, og gir sammen med eggrommet en organisk form. Høyder og siktelinjer som skapes av disse bør følgelig påvirke utformingen av nye bygg.

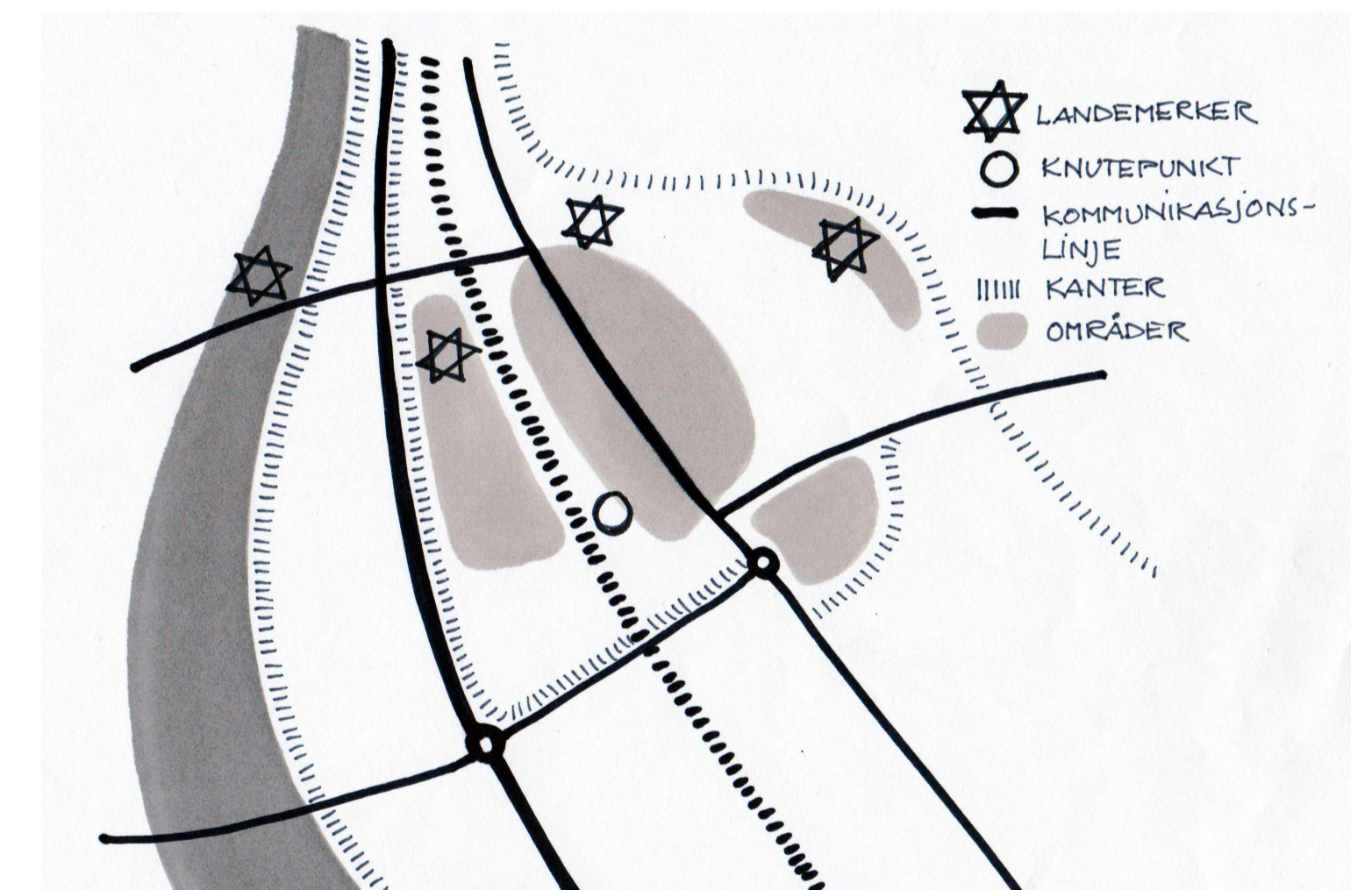
HOMOGENE OMRÅDER

Sentrum kan deles inn i fire soner: Eneboliger med lite struktur på bebyggelsen, blokkbebyggelse i form av høyhus med organisk form, store bygninger med ordnede byggelinjer men med stor avstand mellom byggene, samt blandet bebyggelse med ulike formål og retninger. Jernbanen, veier og åsene er med på å skape barrierer, noe som også innvirker på områdekategoriseringen.

VÅRT MENTALE KART

Etter en sammenstilling av våre egne Lynchanalyser, konkluderer vi med at følgende elementer er de mest markante i Melhus sentrum: Rådhuset, miljøgata, skystasjon, kornsiloen, Gimse bru og boligblokkene i bakkanten av Rådhuset. I lys av innbyggernes egne oppfatninger, anser vi disse, i tillegg til Melhusstorget, som å være de primære elementene som den videre utviklingen skal forholde seg til.

KONKLUSJON

Analysen av Melhus har gitt oss et bilde av et sentrum som i dag preges av store asfaltflater, men som samtidig har et stort potensiale i form av ledige arealer. I lys av de mest fremtredende elementene, landskapsrommet og dagens homogene områder, har vi kommet opp med følgende utviklingsmuligheter:

- Vi vil knytte elven sammen med sentrum.
- Vi vil skape et nytt torg og flere møteplasser.
- Vi vil utvikle de blågrønne strukturene og binde sammen det urbane og naturen.
- Vi vil legge til rette for pendlere med et nytt trafikkknutepunkt. Til sammen skal dette bidra til å sette mennesket i sentrum.

MELHUS - fra bil til menneske i sentrum

Melhus har et bredt spekter av kvaliteter å bygge videre på. Her finnes nærhet til naturen, et lite og effektivt sentrum, samt mye ledig areal for videre utvikling. Her vil vi presentere tre ulike konsepter som hver for seg, eller i kombinasjon, kan utforme morgendagens Melhus i form av Pendlerbyen, Økobyen eller Mennesket i sentrum.

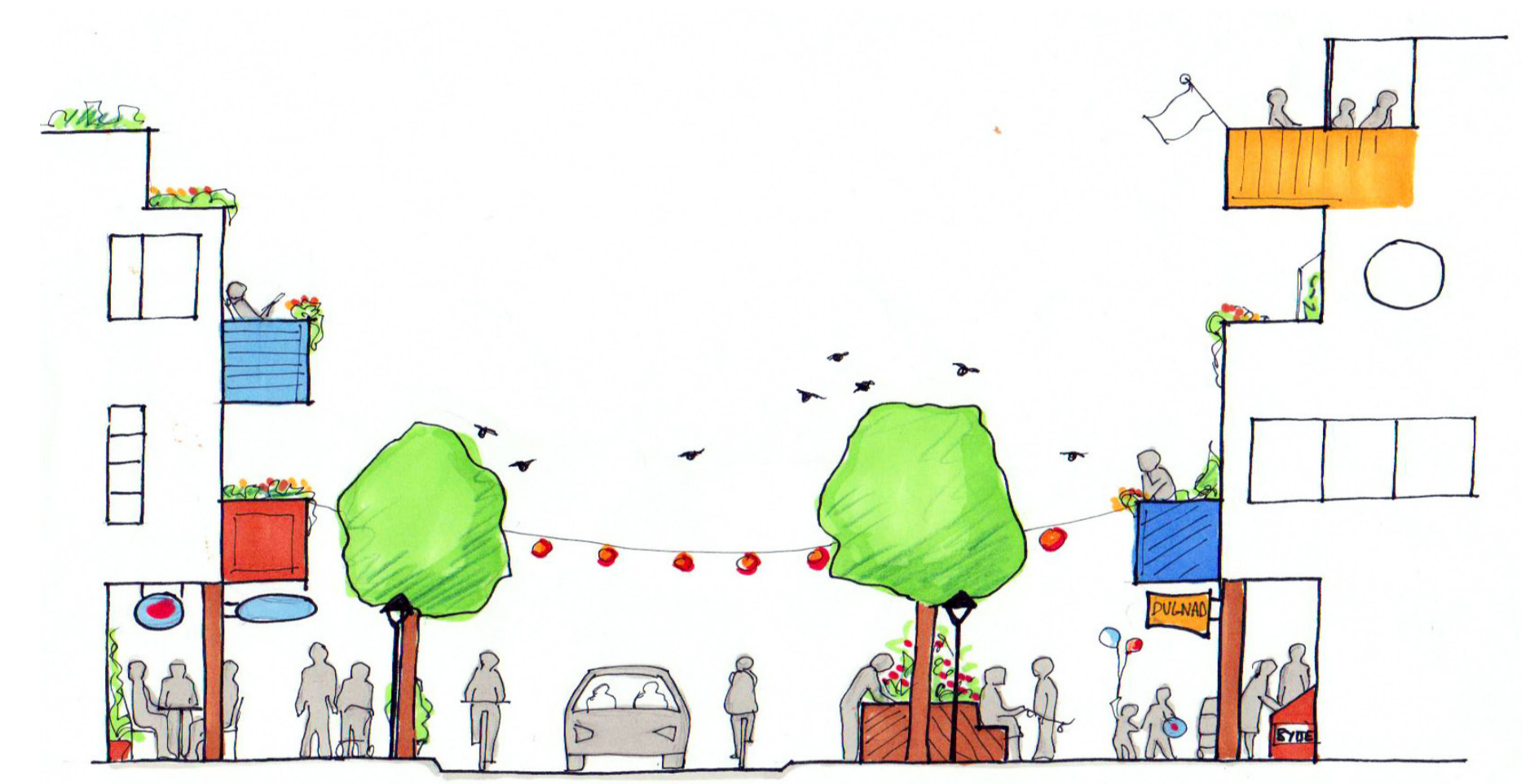
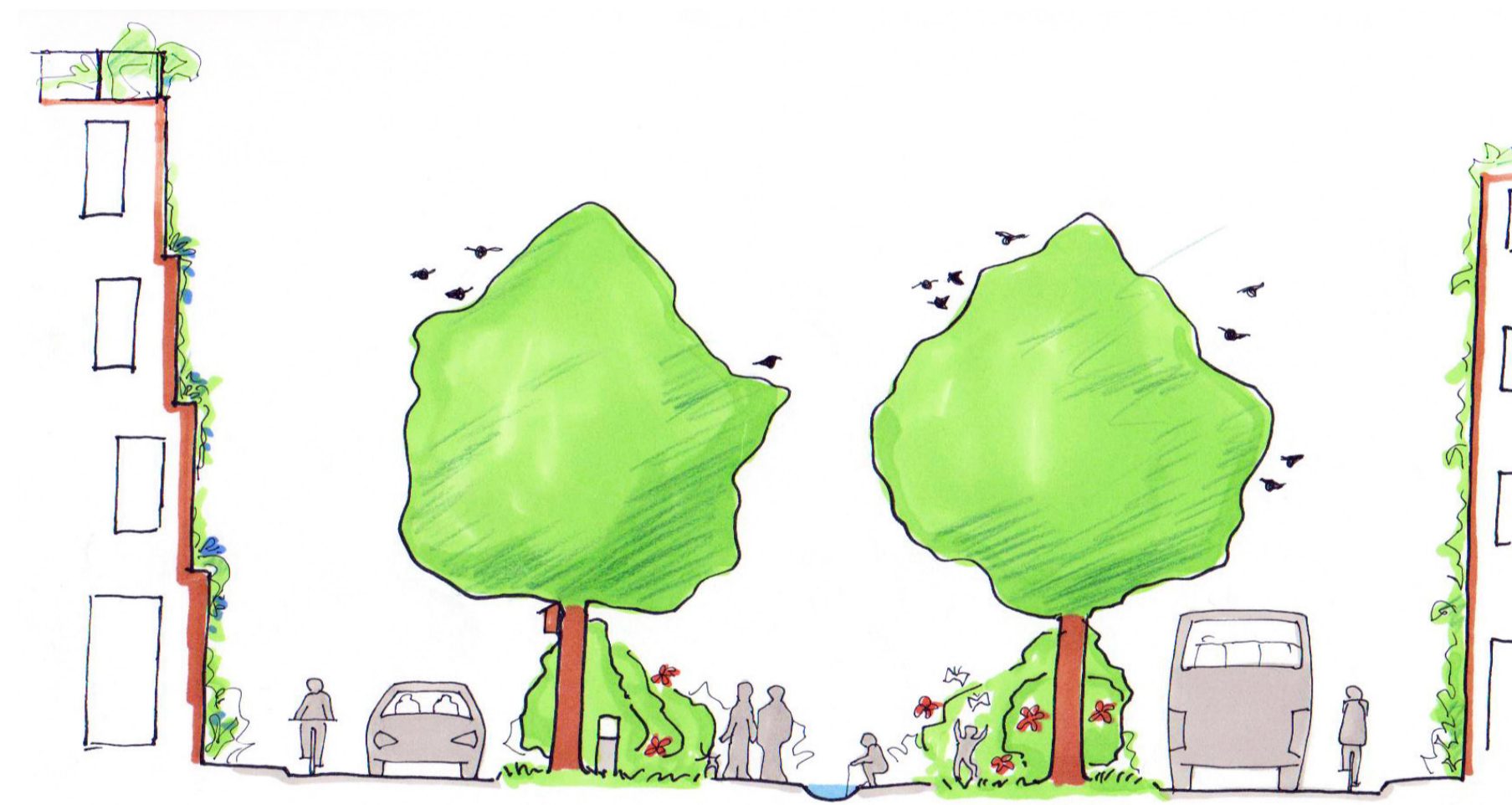
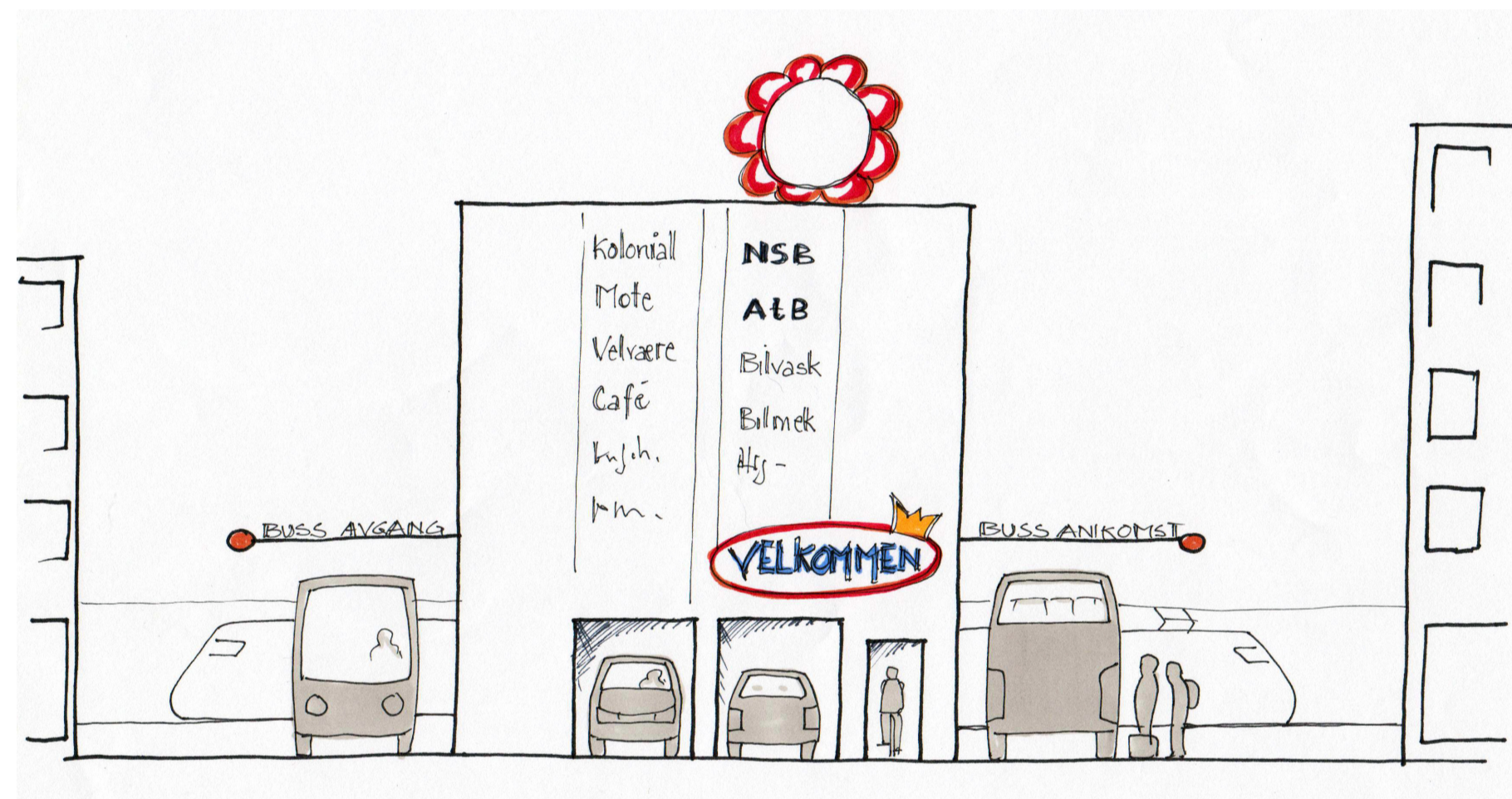
Konklusjon: Økobyen som konsept vil bli videreutviklet siden dette er det mest holdbare alternativt både i form av klima, biodiversitet, trivsel og lokale overvannsproblemer. Det vil imidlertid bli trukket inn elementer fra de andre konseptene, blant annet et trafikkknutepunkt siden en stor del av innbyggerne pendler, i tillegg til møteplasser og en tett bebyggelsestruktur for å skape et mer levende sentrum.

ALTERNATIV

Pendlerbyen: Dette alternativet vil gjøre hverdagen for alle de som pendler inn til Trondheim lettere. Her vil hverdagsgjøremål som shopping og bilvask kunne utføres i nærheten av et trafikkknutepunkt, samtidig som personen har mulighet til å sitte og jobbe på toget inn til Trondheim.

Økobyen: Melhus sine grønne omgivelser skal her bindes sammen, i tillegg til at bilen får mindre plass i sentrum. Dette vil gi et sentrum men stor diversitet og fokus på klimatilpassing i hverdagen, der gjenbruk og resirkulering er sentralt.

Mennesket i sentrum: Dette alternativet skal forvandle sentrum til en plass der mennesker bor, jobber og møtes. Gjennom lokalt småskala næringsliv og engasjement, skal sentrum blomstre og innbyggerne være stolte av plassen sin.

VURDERING

+ Dette alternativet vil gi mange av dagens innbyggere en mer komfortabel hverdag og frigjøre tid som kan brukes på familie og fritidsaktiviteter. Selv om bilen vil være fremtredende i sentrumbildet, vil samtidig gode pendlingsmuligheter bidra til mindre utslipp enn ved bilkjøring helt inn til Trondheim.

- Pendlerbyen vil kreve store arealer for parkering og veinett. Med andre ord vil alternativet ikke bygge opp om en tett by. Samtidig vil trafikken bidra til mye trafikkstøy og forurensingen sammenlignet med de andre alternativene.

+ Økobyen utgjør et holdbart alternativ som vil bidra til et mindre forbruk og økt biodiversitet i byrommene. Dette vil samtidig gi Melhus attraktive byrom, der kommunen er rustet for et klima i endring med mange grønne flater.

- Svakheterne ligger i at mye av parkeringsarealene vil forsvinne i sentrum, da dette krever en stor grønstruktur og mye vedlikehold som tar opp mye plass i byrommet. Tettheten i bebyggelsen kan følgelig også bli redusert.

+ Her vil det skapes nye møteplasser der folk kan knytte nye bånd og skape et fellesskap. Tettheten i bebyggelsen vil støttes opp om, og der med også klimaet med kortere reiseavstander og mindre energitapet i bygninger. Det vil også være rom for et mangfold blant innbyggerne, og det tette bylivet vil gi sosial trygghet.

- Svakheten ligger i at privatlivet vil bli mindre og det forventes en form for engasjement i lokalsamfunnet for at alternativet skal kunne bli realisert.

MELHUS - fra bil til menneske i sentrum

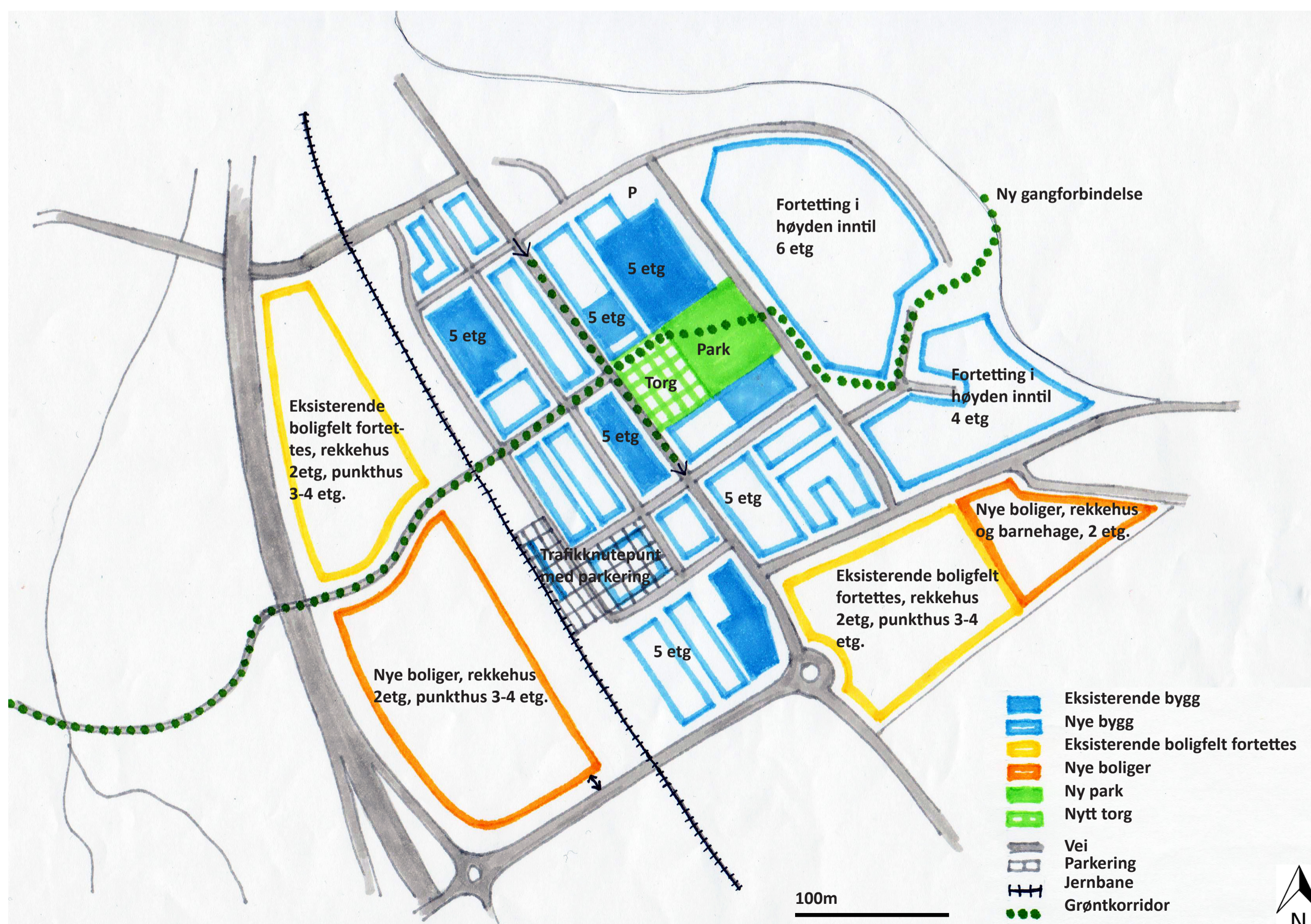
MOTIVERING

Vi har valgt å gå videre med Økobyen som konsept. Det bygger opp om en ønsket utvikling av et levende sentrum etter bærekraftige prinsipper. Gjennom å bruke de strukturer som finnes i Melhus i dag, som Miljøgaten, jernbanen og den åpne plassen mellom Melhus Torg og Rema 1000, kan vi oppnå et Melhus som er innbydende, effektivt og grønt.

For å styrke sentrum ytterligere vil idéer fra både Pendlerbyen og Mennesket i sentrum trekkes inn. Det vil bli bygd et trafikknutepunkt ved skysstasjon som vil støtte opp om alle som må pendle inn til Trondheim hver dag. Et nytt torg i sentrum vil også sette mennesket i fokus gjennom å muliggjøre mer spontane møter og skape flotte pauseområder. Parken som ligger like ved skal være en plass for alle aldersgrupper med benker, skatepark og lekeområde. Disse tiltakene vil alle jobbe sammen for å gjøre Melhus til en attraktiv plass å både bo og jobbe i. Samtidig vil det ta godt vare på alle de som i dag må pendle inn til Trondheim - noe som vil støtte opp om et fellesskap der alle føler seg velkomne.

KONSEKVENSER

En utvikling i denne retningen vil ha konsekvenser for antallet parkeringsplasser i sentrum. Trafikknutepunktet og krav om parkeringskjeller i nye bygg vil likevel bidra til at innbyggerne fortsatt kan pendle og kjøre inn til sentrum, men en større del av transporten vil foregå med sykkel, til fots og med kollektivtrafikk. Samtidig vil det koste en del å vedlikeholde de grønne arealene.

PLANBESKRIVELSE

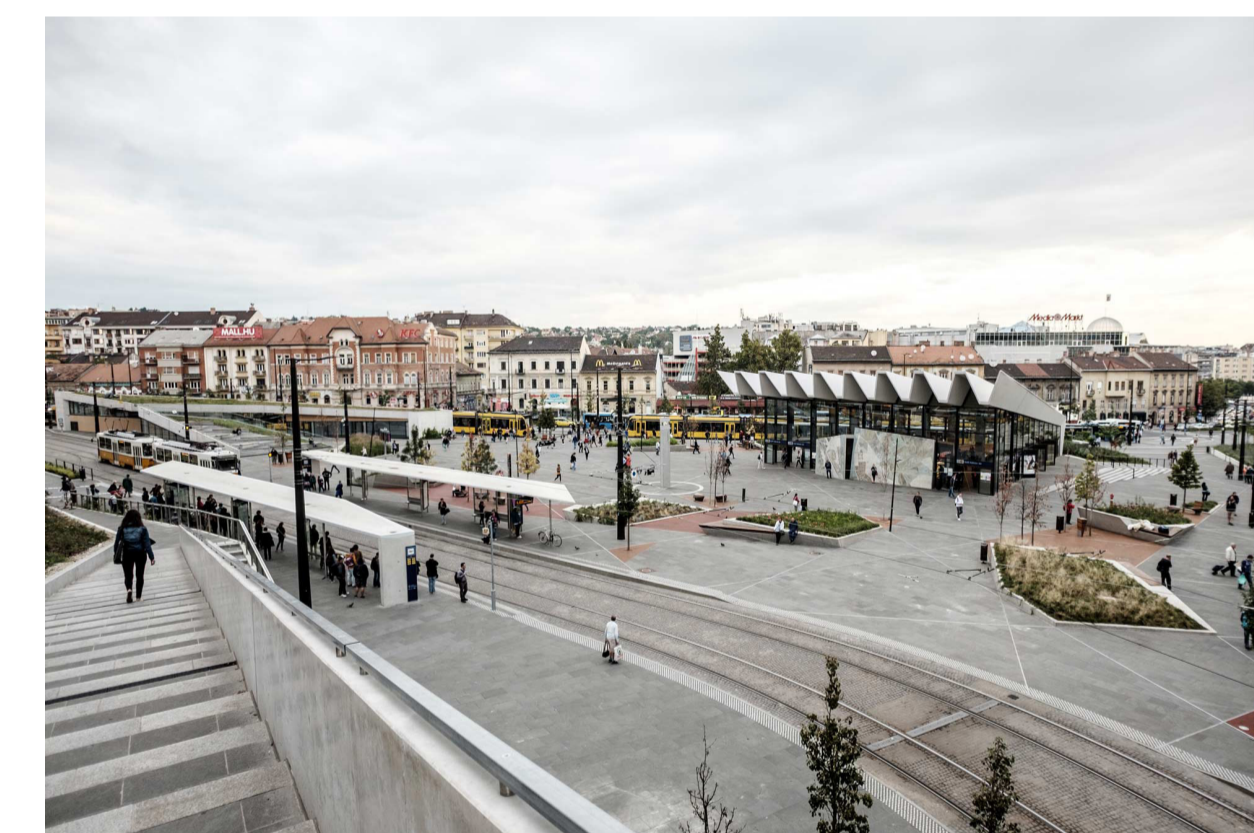
Planen for Melhus skal bidra til et bærekraftig tettsted der folk både kan bo, jobbe og treffes med et minimalt behov for transport. Grønnstruktur skal bevares og utvikles gjennom den nye planen. De store skogarealene på begge sider av Melhus skal bindes sammen med byens nye grønnstruktur. Nye bygg skal bygges med parkeringskjeller.

MILJØGATEN skal få en tydeligere gatestruktur gjennom krav til byggelinje for bebyggelsen langs gaten. Gatemiljøet skal bli mer grønt i form av en rabatt som skiller myke og harde trafikanter og samtidig fungere som en grønnkorridor gjennom sentrum. Rabatten skal inneholde blå elementer, slik som vannspeil for overvannshåndtering. Bygningene langs miljøgaten skal være multifunksjonelle med fortetninger i første etasje og boliger over, noe som bygger opp om et levende sentrum.

Illustrasjon

TRAFIKKNUTEPUNKTET er sentrum for kollektivtransporten i Melhus og muliggjør en effektiv transport både innenfor og ut av Melhus. Parkingshuset muliggjør at innbyggere i kan parkere bilen i sentrum for så å pendle til Trondheim med miljøvennlig kollektivtrafikk, eller for en handletur i gatemiljøet. Utbygging av sykkelparkering, ladestasjoner for elbiler og elsykler, samt en vaskehall for sykler, styrker bruken av mer miljøvennlige transportmidler.

Széll Kálmán torg, Budapest, Ungarn

TORVET blir en åpen plass for multifunksjonelle aktiviteter, slik som konserter, markeder eller uteservering for nærliggende spisesteder. Med sin beliggenhet langsmed miljøgaten og med parken på motsatt side, skaper det en ny sentral møteplass. Samtidig er den del av en øst-vestlig grønnkorridor gjennom sentrum som inkluderer blågrønn struktur for overvannshåndtering. Torvet blir med andre ord en mangfoldig møteplass som innbyr til aktivitet for alle aldersgrupper, blant annet i form av benker, skatepark og lekeplass i den nærliggende parken.

Markedsplass. Pittsburgh, USA

MELHUS - fra bil til menneske i sentrum

DETALJPLAN

Her vises hvordan to av områdene i Melhus sentrum kan se ut i fremtiden hvis de utvikles etter prinsippene for Økobyen. Første området er det nye torget og parken som skal ligge i midten av sentrum og miljøgata. Den andre plassen er Indrefiletet som i dag er jordbruksareal men er regulert til boliger i fremtiden.

TORG OG PARK

Torget er plassert midt på miljøgata for å kunne fungere som Melhus sin storstue, uteservering og handelsplass ved for eksempel Bondens marked. Torget er utformet etter Jan Gehls prinsipper om menneskelig skala, med en maks størrelse på 100x100 meter. Torget går så gradvis over til å bli park med et urbant innslag av skatepark midt på. Kvaliteten skal være høy og lokale material som Parken skal være en plass både for voksne og barn der det er muligheter til flere ulike aktiviteter.

MILJØGATEN

Miljøgaten skal få et tydeligere gateløp med krav til byggelinje og en langsgående grønnstruktur i midten. Veien vil bli enveiskjørt for å frigjøre areal til grønnstrukturen, vannspeil og myke trafikanter. Dette vil også kunne gjøre butikkene mer bærekraftige siden myke trafikanter genererer mer salg.

SKATEPARK

Skateparken på torget er utformet slik at den også kan fungere som et basseng for å håndtere overvann ved kraftig nedbør.

TORG

INDREFILETEN

OVERVANNSHÅNDTERING

Overvannet i Melhus vil i fremtiden bli håndtert lokalt og brukt for å skape estetiske innslag i bymiljøet med vannspeil, som her i Freiburg. Det nye torget vil i tillegg bli senket med 20 cm for å kunne lagre overvann i kortere perioder.

INDREFILETEN

På Indrefiletet blir det boliger og et felles uteareal med lekepark og muligheter for sosiale aktiviteter. Bebyggelsen kan hente inspirasjon fra Utleir i Trondheim og bygges med miljøvennlige materialer etter plussusstandard.

JERNBANEN I FRAMTIDEN

Fremtidig dobbeltspor bør legges under bakken for å ha mulighet til å skape et samlet Melhus sentrum uten barrierer. Planen tar hensyn til dette ved å avsette en korridor på 30m på hver side av jernbanesporet. Korridoren kan, inntil avklaring kommer, benyttes til grønnstruktur, parkering og enklere byggetiltak. Korridoren kan så utvikles med funksjoner og bygningstypologi som gir en naturlig overgang mellom den planlagte tette sentrumskjernen og det noe mindre tette boligområdet i utkanten av sentrumsbebyggelsen. Etter denne utbyggingen vil tettstedet Melhus fremtre som et helhetlig sentrum.